

KŘÍŽOVÁ CESTA s myšlenkami o křtu

(pro dospělé)

Křest – Boží dar a naše zodpovědnost

Úvod

V listě svatého apoštola Pavla Římanům čteme: Copak nevíte, že my všichni, kteří jsme byli křtem ponořeni v Krista Ježíše, byli jsme tím křtem ponořeni do jeho smrti? Tím křestním ponořením do jeho smrti byli jsme spolu s ním pohřbeni. A jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých Otcovou slávou, tak i my teď musíme žít novým životem (Řím 6,3-4).

Pane Ježíši Kriste, jako lidé jsme svým narozením již také vykročili na cestu ke hrobu. Tvoje křížová cesta však vedla nejen na kříž a ke smrti, ale i ke zmrtvýchvstání. Dopřej nám, kteří tě nyní chceme svou modlitbou na této cestě doprovázet, podíl na slávě vzkříšení.

1. zastavení: Ježíš je odsouzen na smrt

Říká se výstižně, že člověk už svým narozením je také rovnou odsouzen ke smrti. Křesťan je svým křtem především pozván k životu s Ježíšem, ale tato cesta nebude bezbolestná, protože je následováním Krista. On, milovaný Boží Syn, byl odsouzen k smrti kříže. Otázka křtu je tedy otázkou života a smrti. Rozhodujeme-li se pro Krista, dáváme tím životu zcela jednoznačné určení, závazně se přihlašujeme k podílu na Ježíšově utrpení a smrti, abychom byli spolu s Kristem přivedeni k novému životu.

Pane Ježíši Kriste, vzal jsi na sebe lidské tělo jako nástroj dobrovolné oběti k záchraně člověka propadlého smrti. Nadto jsi v závěru svého pozemského života z rukou člověka přijal i výslovný rozsudek smrti, abys tak svou smrtí lidem otevřel bránu k věčnému životu. Prosíme za všechny, kteří se rozhodují pro křest, aby si byli vědomi, jak vážné je toto rozhodnutí. Odpusť mnohým, kteří ze svátosti křtu činí pouhou společenskou formalitu. Dej všem pokřtěným poznat, že ve křtu jim nabízíš vztah lásky, jehož intenzitu a neodvolatelnost dokazuješ právě na kříži.

2. zastavení: Ježíš přijímá kříž

Tak jako není možná lidská smrt bez života a pozemský život bez těla, tak ani utrpení není bez příčiny a beze smyslu. Ježíš nepřijal kříž jako nedorozumění, náhodu či důsledek daných okolností. Ježíš bere na sebe kříž jako „pracovní nástroj“, jehož pomocí má vzniknout největší dílo dějin stvoření: dílo vykoupení. Křest nemůže být jen výsledkem nahodilých příčin, kalkulací ze ziskovosti nebo pomůckou k tišení pochybností, nýbrž vždy jen svobodnou a závaznou odpovědí na nabídku lásky, kterou člověku činí Bůh a která je výslovně formulována právě z Ježíšova kříže.

Pane Ježíši Kriste, cesta, kterou k nám přicházíš, je velmi zřetelná, tvá slova jsou srozumitelná a tvé činy přesvědčivě dokládají nesmírnost tvé lásky. Prosíme

tě za všechny pokřtěné, aby svůj křest přijali a prožívali s vědomím zodpovědnosti za to, jakou konkrétní podobu oni dají svému životu, aby byli ve svém vztahu s tebou podobně neochvějní a aby svému závazku zůstali věrní. Všem, kdo žádají o křest malého dítěte, dopomoz k vědomí, že jejich rozhodnutí s sebou nese závazky.

3. zastavení: Ježíš padá pod křížem poprvé

V životě z víry existují klíčové okamžiky či stěžejní body, přes které lze přejít jen v síle křestní milosti. Tato místa se však také mohou stát úskalími, na nichž hrozí pád, ohrožující celou další cestu křesťana do Božího království. Jednou z prvních takových situací je příprava dítěte na přijetí eucharistie a svátosti pokání. Už zde mnozí pokřtění, ponechání bez pomoci dospělých, klopýtnou.

Pane Ježíši Kriste, prosíme tě za pokřtěné děti, kterým ochablá či zcela vyhaslá víra jejich rodičů a kmotrů znemožnila učinit první vědomý krok k tobě a přijmout účast na hodech lásky a smíření, které pro nás prostíráš. Pomoz i těm, v nichž po dlouhé době znovu ožívá bolest tohoto prvního pádu, aby z něj dokázali povstat, aby pochopili, že tvé pozvání ke stolu je neodvolatelné a tvá náruč stále otevřená pro všechny děti tvého nebeského Otce – malé i velké.

4. zastavení: Ježíš se setkává se svou Matkou

Každý pokřtěný by měl být zejména v počátcích své cesty k Bohu doprovázen konkrétními lidmi: především svými rodiči a vlastní rodinou. Přesvědčivý příklad života z víry, autentické svědectví o vztahu s Bohem a vytrvalá pomoc na cestě k osobní víře je něco, nač má každý pokřtěný právo, zejména vůči těm, kdo mu byli nablízku v okamžiku křtu. Jak často však taková setkání na cestě mnoha křesťanů chybí! A naopak: jak často mnozí rodiče mohou jen bezmocně sledovat, jak se jejich děti krok za krokem Bohu vzdalují!

Pane Ježíši Kriste, u tohoto zastavení křížové cesty tě prosíme zejména za rodiče, kteří od určitého okamžiku a v některých situacích nemohou dělat nic víc, než jen zpovzdálí sledovat kroky svých pokřtěných dětí a doprovázet je svým povzbuzením, modlitbou a obětí. Rozmnož jejich víru v sílu křestní milosti a podepři jejich důvěru v tvou velkorysost a milosrdenství. Dovol, abychom ti též svěřili ty kroky naší víry, v nichž zůstáváme odkázáni sami na sebe, a dej, abychom našli posilu i v tiché spoluúčasti našich blízkých.

5. zastavení: Šimon Cyrenský pomáhá Ježíši nést kříž

Každému pokřtěnému má být nápomocen jeho křestní kmotr. Tímto „druhým otcem“ se může stát i člověk rodem či původem vzdálený. To však rozhodně neznamená, že může zůstat jakýmsi nezúčastněným a nezaujatým divákem. Přijímá úkol podepírat svého kmotřence v jeho úsilí o vztah s Bohem i o dobrý

život, být jeho rádcem v otázkách víry i mravů, a také – pokud přijde taková chvíle – nadlehčovat jeho kříže nebo je nést spolu s ním.

Pane Ježíši Kriste, kdykoliv křestní kmotrové pomáhají svým kmotřencům, za které přijali odpovědnost ve víře, stávají se také takovými Šimony z Cyreny, kteří mají tu čest – nečekaně a nezaslouženě – doprovodit tebe samotného na cestě směřující ke spáse člověka. Ať svůj úkol nevnímají ani jako formalitu, ani jako břemeno či nepříjemnou komplikaci, ale jako možnost k vlastnímu posvěcení. A když si ty sám necháváš pomoci slabým člověkem, všem pokřtěným dej, aby s pokorou a otevřeností přijímali službu svých kmotrů.

6. zastavení: Veronika podává Ježíši roušku

Člověk nenajde opravdu živou víru, reálný vztah s Bohem, pokud se před tím do jeho srdce nevtiskne skutečná Ježíšova tvář. Nelze milovat někoho neznámého. Lidské nitro je vůči Bohu často zakryto jakousi rouškou naší pozemskosti, skrze niž je obtížné zahlédnout tvář milujícího Boha. Tím víc ale pomůže každému pokřtěnému, když potká Veroniku, která už Ježíšovi dovolila, aby svou tvář do jejího života vtiskl. Tento Ježíšův obraz pak může prozářit i do dalších srdcí – rouška, která dříve zakrývala, nyní naopak Boha přibližuje.

Pane Ježíši Kriste, často si vůbec neuvědomujeme, že naše nahodilá setkání s lidmi pro ně mohou být klíčovým okamžikem, kdy nečekaně zahlédnou odlesk tvého bytí, tvář Boha neviditelného. K tomu je ovšem nutné, aby do nás pokřtěných byl jasně a zřetelně vtisknut tvůj obraz, abychom nezakrývali tvou pečeť přijatou křtem. Pomoz všem křesťanům nést svým životem statečně a hrdě znamení své víry. Těm, kteří tě až dosud nezahledli, pošli na pomoc Veroniku – služebnici pravdy a nositelku naděje.

7. zastavení: Ježíš padá pod křížem podruhé

Mezi začátkem a cílem křesťanova putování k Bohu leží i druhé nebezpečné místo, na němž hrozí pád. Jsou to úskalí lidského dospívání, čas bouří a otázníků, nesnadného nacházení sebe sama a ještě obtížnějšího hledání smyslu života, lásky a Boha. I na těchto útesech může ztroskotat křtem správně naměřovaná, ale také vírem doby zmítaná lodička osobní víry. Proto je nutné zachytit vanutí Božího Ducha skrze svátost biřmování, otevřít srdce plameni Boží lásky a nechat svou mysl uschnout pro správné porozumění tajemnému Božímu hlasu.

Pane Ježíši Kriste, víme, že k plnosti víry neodmyslitelně patří také vylití darů Ducha Svatého. Bez srdce planoucího horlivostí a bez odhodlání svědčit o víře druhým není naše víra přesvědčivá ani působivá. Přesto mnozí pokřtění otálejí učinit tento krok proměny od dětské víry k víře dospělé. Pomoz jim překonat obavu, že by život s tebou člověku ubral svobodu či štěstí. Všem, kteří jsou

nablízku těm, kdo takto uvázli na půli cesty, a touží jim pomoci, sešli hojnost lásky, která činí člověka vynalézávým.

8. zastavení: Ježíš potkává jeruzalémské ženy

Pokud snad máme pocit, že toto není naše situace, neboť nad naší věrností křesťanům slibům dosud nikdo slzy ronit nemusel, pak jsme asi zapomněli na společenství církve. Křest není jen osobní soukromá věc. Křtem se z Ježíšova závazného rozhodnutí stáváme duchovními sourozenci z jedné rodiny, jsme adoptováni novou matkou – církví. Kolik slzí již tato matka musela prolít nad pokřtěnými – svými dětmi, které dennodenně vinami, útěky, vzdorem či neposlušností zrazují otcovský dům! A jako tenkrát v Jeruzalémě, vždy znovu se tyto „děti“ budou raději dojímat nad čímkoliv jiným, než aby plakaly nad svými vlastními hříchy.

Pane Ježíši Kriste, kéž nezapomínáme, že my všichni jsme křtem přijali společnou odpovědnost – odpovědnost za církev. Ať jsme si vědomi, že i na našich skutcích záleží, zda budeme chtít zapírat či naopak bránit svůj duchovní domov. Pomoz k pokornému návratu a k milosrdnému přijetí všech našich zbloudilých, hledajících či opuštěných bratří a sester. Ať jsou křesťanské rodiny první domácí církví, ve které pokřtěné děti objeví potřebnost a nenahraditelnost církve – tvého tajemného těla.

9. zastavení: Ježíš padá pod křížem potřetí

Třetí, ale nikoli zanedbatelnou situací ztráty víry, je chvíle vstupu mladých lidí do vztahu mezi mužem a ženou, završeného zrozením dítěte. V této etapě prochází křesťan dneška obzvláště náročným a nebezpečným úsekem cesty věrnosti Ježíšovu kříži. Kolik překážek, úskoků i nezaviněných postižení mu podráží nohy! Mnohé děti nikdy nepoznaly skutečnou podobu rodinné pospolitosti, mnozí mladí lidé jsou záměrně a ze zlého úmyslu zbavováni důvěry v životaschopnost manželství a vznešenost rodičovského poslání.

Pane Ježíši Kriste, tušíme, že povstat po třetím pádu muselo být i pro tebe nesmírně obtížné, bylo to až nad lidské síly. Právě proto tě naléhavě a s důvěrou prosíme za ty pokřtěné, kteří se ocitnou uprostřed nesnadného, ale životně důležitého hledání člověka, v němž by získali protějšek své čisté, obětavé a životu sloužící lásky. Ve tvé síle, se kterou jsi ty sám znovu povstal na své křížové cestě, kéž obdrží spolehlivou oporu pro správné, velkodušné a neodvolatelné rozhodnutí posvětit svou cestu do Božího království svátostí manželství. Ať po ní neochvějně krácejí až ke konečnému věnci vítězství ve společenství Božích vyvolených.

10. zastavení: Ježíše svlékli ze šatů

Apoštol Pavel v souvislosti se křtem žádá: „Svlečte ze sebe člověka starého!“ (Kol 3,9). Každý pokřtěný si má být vědom, že svým křtem nejen mnoho dostává, ale také se lecčeho musí vzdát. Mnozí z křesťanů totiž nemají odvahu opustit svůj starý otrocký život a obléci se v Krista. Sice navenek přijímají roucho křestní milosti, ale vespod skrývají šat znečištěný hříchem. Pak často žijí podle přísloví „Bližší košile než kabát“. Z vnějšku nosí Kristovo jméno, ale jejich skutky patří temnotě.

Pane Ježíši Kriste, tys nám ukázal, že ten, kdo chce být spolu s tebou pohřben a pak vzkříšen, musí být ochoten nejdříve odložit všechno hříšné a pomíjivé. Vlastním příkladem svědčíš o tom, jak radikální musí být svlečení starého člověka, když jsi ochoten vzdát se i toho, co my považujeme za naprosté minimum, na něž má každý nepopíratelné právo – vlastní šaty. Prosíme za sebe a za všechny pokřtěné: Dej nám odvahu k důvěře, že ty nám dáváš víc, než může nabídnout celý svět. Posiluj naše odhodlání patřit jen a pouze tobě, byť bychom tím ztratili v očích tohoto světa veškerou vážnost a uznání.

11. zastavení: Ježíše přibíjejí na kříž

S tím, co otevírá Boží království – se křtem – je třeba se nejen teoreticky ztožnit, ale především reálně v každodenním životě srůst. Naše oddanost Kristu nemá podobu příležitostné spolupráce na věcech, které jsou pro nás nějak výhodné. Člověk vůči Bohu nemá právo veta. Právě poslušnost je tím křížem, na kterém se křesťané nechávají ukřížovat nejméně rádi. Přitom křtem svůj život odevzdáváme do Božích rukou, vlastně už nadále sami sobě nepatříme. Pokřtěný člověk je svobodný pro Krista a jeho království.

Pane Ježíši Kriste, tvoje přibití na kříž nebylo nutné k tomu, abys snad na poslední chvíli neutekl, neodvolal své rozhodnutí vykoupit člověka, nezměnil své odhodlání zaplatit nejvyšší cenu své lásky k nám. Hřeby, kterými ses nechal spojit s křížem, mají být pro nás výmluvným znamením. Znamením, které máme mít před očima všude tam, kde kalkuluje s hodnotou tvé oběti, závažností tvého slova či neodvolatelností našeho vlastního křestního slibu. Kéž toto vědomí utvrzuje naše odhodlání setrvat věrně s tebou a nezapřít se svým křestním závazkům.

12. zastavení: Ježíš na kříži umírá

Máloco si umíme méně představit a málo co si také méně představovat chceme než právě chvíli naší smrti. Životem jdeme s dobrovolně zavřenýma očima, abychom neviděli, k čemu každým krokem nevyhnutelně směřujeme, co je cílem všech pozemských cest. Chceme se tvářit, jako by smrti nebylo. Ježíš na

kříží je proto znamením: nejdříve pro nás, pokřtěné, ale pak i pro celý svět – znamením odporu. Sotva něco jiného v lidských dějinách vyvolalo a ještě vyvolá tolik odmítání. Sotva čemu bude člověk schopen odporovat méně úspěšně. My pokřtění však víme, že jedině skrze toto „znamení odporu“ můžeme povstat k novému životu.

Pane Ježíši Kriste, pomoz nám, ať neodmítáme smrt. Naše vnitřní pocity nemohou být jiné než lidské: hrůza a zmar. Kéž je pro nás tvoje smrt na kříži povzbuzením k víře a naději. Víme, že díky tobě smrt nemá poslední slovo! Dej, abychom nesouce znamení tvého kříže prošli bez úhony branou smrti do náruče Otcovy. Dopřej nám v síle křestní milosti získat podíl na tvé nesmrtnosti.

13. zastavení: Ježíš je sňat z kříže

Už nesčetněkrát hledali v pohledu na Marii, držící v klíně mrtvé Ježíšovo tělo, vnitřní sílu a naději rodiče, kteří pochovávali své dítě. Jakkoli je smrt dítěte hrozná, existuje ještě větší neštěstí: duchovní smrt dítěte. To když je pohřbívána křestní milost. Ale jako se žádná matka nebrání nést tíži svého zemřelého dítěte, tak ani matka církev se nevyhýbá vzít do svého objetí všechny své duchovně mrtvé děti a podržet je pod Ježíšovým křížem, neboť to je nástroj spásy.

Pane Ježíši Kriste, svěřujeme tajemné moci tvého kříže všechny tvé lidské sestry a bratry, v nichž odumřela milost křtu. Věříme, že prameny tvého milosrdenství nikdy nevysychají. Prosíme tedy jménem všech, kteří se zármutkem nemohou víc, než přihlížet duchovnímu umírání svých blízkých, aby neztratili naději v tebe. Nedopusť, aby nad kýmkoliv z nás panovala smrt.

14. zastavení: Ježíš je položen do hrobu

Také uložení do hrobu prohlašuje svatý Pavel za obraz křtu: „Křtem jste byli s Kristem položeni do hrobu, a tím také zároveň s ním vzkříšeni“ (Kol 2,12). Těžko si „nacvičit“ tuto mezní situaci lidského života. Dokud člověk nezemřel, nikdy nezakusí, co znamená ležet v hrobě. Přesto tušíme, že je to chvíle naprosté a nepřemožitelné bezmoci celého lidství. A takových situací je život křesťana plný: často se cítí bezmocný s ohledem na křehkost víry. Právě proto nesmíme zapomínat na slova Písma o našem křestním pohřbení s Ježíšem, neboť v tomto hrobě leží počátek nadcházejícího zmrtvýchvstání.

Pane Ježíši Kriste, jsme-li bezmocní a ponecháni sami sobě, drtí nás zoufalství. Zakoušíme-li však bezmoc a přitom smíme doufat, že jsi nám nablízku, neztrácíme naději. Náš křest je tím okamžikem, kdy jsme obdrželi záruku, že nás neopustíš a že nás budeš od první chvíle až k našemu poslednímu vydechnutí doprovázet na každém kroku naší pozemské pouti. Prosíme, dej všem pokřtěným zakoušet útěchu tvé blízkosti a jistotu tvé lásky.

Závěr

Apoštol Petr povzbuzuje všechny, kdo přijali křest, těmito slovy: „Vy však jste rod vyvolený, královské kněžstvo, lid patřící Bohu jako vlastnictví, abyste rozhlašovali, jak veliké věci vykonal ten, který vás povolal ze tmy ke svému podivuhodnému světlu. Kdysi jste nebyli jeho lid, teď však jste lid Boží, žili jste bez milosrdenství, teď však se jeho milosrdenství na vás plně projevil“ (1 Petr 2,9-10).

Pane Ježíši Kriste, děkujeme ti, že sis nás vyvolil. Děkujeme za dar křtu, sílu křestní milosti, útěchu víry a naději na zmrtnýchvstání. Kéž zůstaneme věrni svému povolání následovat tě a dojít ze tmy hříchu až k jasnému nezrušitelnému společenství lásky a pokoje. Amen.

V Roce křtu

vydalo Diecézní katechetické centrum Biskupství brněnského
jako přílohu Katechetického věstníku č. 8/2010-11, duben 2011.